

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și în editura „SOLIDARITĂȚII” asociația Institutelor financiare române
Redacția și administrația, Cluj, Piața Unirii No. 8

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Aurora (Năsăud) Avrigeana, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pt. Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caanesebeșe, Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Crassa di păstrarea (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chișeteiana, Codreana, Codru (Buteni) Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Creditul Bănățean (Lugoj), Crișan Cugierenu, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria Goroni-Aiud, Garănițerul Bănățan (Mehadia), Insoțirea de credit (Vestem), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul inf.) Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana Murășanul, Maramurășana, Nădiăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oravițana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Riureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Șercățana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Tărnăveana, Timișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad) Zărândeana, Zlăgnea, Zorile (Banca Invățătorilor).

ABONAMENTUL

PE 1 AN LEI 200. — PE 1/2 AN LEI 100.

NUMĂRUL 4. — LEI.

Director VASILE VLAICU

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

De fie-care cm 3 Lei.

Bilanțurile după tarif special.

O PĂRERE

spusă cu toată francheța

de senatorul Petre Drăghici.

Da. *Repet*: o părere spusă cu toată francheța. Nu arareori am discutat-o în cercul prietenilor mei de vederi, și totdeauna am susținut-o cu *patimă*. E la baza principiilor mele *etice*: *patima*. Susțin din inimă și cu *patimă*, — ceea ce e: bun, drept, înălțător și folositor pentru interesul obște, și combat din tot sufletul și cu toată *patima* pe care o pot manifesta, ceace e: rău, nedrept, înjositor și jignitor pentru binele public.

Meditând asupra *stărilor noastre economice*, care au urmat marilor schimbări de după războiu, îmi dau perfect seama de *catastrofa economică*, provenită din *devalorizarea monetei*, — și în urmare: de *nimicirea* valorilor în hârtie monetă, în obligațiuni publice de stat și particulare, în creanțe de tot soiul, în acțiuni și scrisuri funciare de a le institutelor financiare, — precum și de *secarea* completă și a depozitelor spre fructificare ale particularilor și a le fondurilor și fundațiunilor noastre publice, încredințate acestor institute.

Această catastrofă a *nimicit* o lume în bunăstare ei materială, și *apasă greu* și astăzi asupra întregii societăți.

Numai foarte încetinel și pe lângă o îndrumare chibzuită, poate urma o *reculegere*, — și numai dacă ea va fi clădită pe un fundament la baza căruia vor fi așezate pietrele de granit: *muncă stăruitoare* ce nu cunoaște oboseală, condusă cu *cumințenie*, — *restrângerea* cheltuelilor la strictul necesar evitând risipa în orice direcție, — *cruțarea din greu*, — și *economisire rațională*.

Pentru „o muncă stăruitoare condusă cu cumințenie” se cere: *credit real* în condiții *omenești* și nu...

Nota redacției: Deși nu împărtășim părerile autorului, totuși săm ospitalitatea acestui articol călăuzind de intențiuni bune și dincere. La timp vom reveni.

neomenești, — ear „pentru o cruțare din greu și pentru o economisire rațională” *restricțiuni benevol impuse* pentru a potența efectul.

Rolul de conducere al acțiunii de reculegere ar fi trebuit să fie luat în mână de institutele noastre financiare, mai ales de cele *mici*. Aceste însă din *nefericire* privind în vremurile trecute ca *idol* un institut mai mare bancar, s'au cioplit ființa lor după chipul și asemănarea *iolului* fără a se gândi că *forme* ce — *haid* să zicem așa — pot fi potrivite unei concepțiuni mai mari cu scopuri egoiste și suprafață de speculă, — nu pot fi în nici un caz prielnice pentru unele institute *modeste* cu caracter *local*, la a căror căpătâi trebuie să fie puse ținte mai *altruiste*, mai folositoare binelui obște din nemijlocită apropiere.

E drept: băncile noastre mici și mari, înființate *înaintea* marilor schimbări, aveau și chemarea *de a servi* în lupta pentru conservare ce o purta neamul nostru în cursul opresiunii din vremurile trecute, — ca adăpost și ca mijloc de existență a unor familii de funcționari de bancă, și să asigure *eventual* unele mici avantagii bănești intelectualilor noștri cari conduceau lucrurile publice ale noastre din avânt altruist fără a se gândi la vre-o răsplată materială.

Și *azi!* rămâi uluit de ce vezi. Totul are aparența că acele instituțiuni s'au prefăcut în *bănci familiare* (fără ca capitalul social în covârșitoare sa parte să fie concentrat în mâinile respectivei familii), — și ele par că nu au alt scop decât *a spori* tantiemele și jetoanele de prezență a membrilor din consiliile de administrație și de censori, și a asigura funcționarilor, care de mulțori să recrutează din una și aceeași familie, — pe lângă o respectabilă tantiemă, salarii (de bună seama bine meritate pentru munca prestată) care salarii însă nu stau în *proporție* cu cele ale funcționarilor *de stat*, deși *motivul* care justifică comprimarea *dureroasă* a retribuțiunilor acestora, — e mai *izbitor* la institutele bancare, deoarece *societarii* în urma devalvării s'au pierdut aproape întreg avalul lor investit în acțiuni ori în părți de fondare. Aceste institute în loc să fie ținut-

seama de *nenorocirea* ce le-au copleșit și să iee măsurile recerute pentru o reculegere *lentă* (prin restrângerea regiei, prin concedierea de aplicați superflui, prin formarea — din escedentele anuale, după suprimarea împărțirii de dividende *derisorii* — a unor fonduri menite să contribuie la *revalorizarea* acțiunilor proprii,) — s'au *arântat* la întreprinderi industriale și la finanțări riscate, care în multe, foarte multe cazuri, în lipsă de prricepere și prevedere amenință a primejdii și biata neînsemnata avere ce mai rămăsese după... brumă.

Institutele *vechi* cer mereu acțiunilor lor, noui jertfe pentru *inmulțirea* capitalului social, prin necurmate *emisiuni noi*, — iar cele înființate în timpul mai proaspăt ce au urmat marilor schimbări (folosindu-să de credulitatea — și să-i zicem pe nume — de naivitatea marelui nostru public) au adunat capitale dela particulari și dela fonduri publice cu nemiluita, cari immobilizate, *azi* ori nu aduc nici un devidend, ori unul cu totul neînsemnat, — acoperindu-se din venitul ce uneori se arată în bilanț, considerabilele cheltueli de conducere(!) — adeseori în disproporție cu lucrativitatea întreprinderilor — și tantiemele administratorilor (încasate pe nemuncite). Ear uneori sunt institutele *aceste* nevoite a arăta în bilanț *pierderi*, ce sunt a se suporta de capitalul social (avutul bieților acționari). Sunt posomorâte aceste *constatări*, — durere însă sunt adevărate!

Se naște deci întrebarea: care sunt souțiile, ce e de făcut?

Mă refer la cele scrise la începutul comunicărilor prezente: se impune o acțiune de reculegere. Trebuie găsit un „tip“, după care institutele noastre mai *mici* — care de abia mai vegetează, ori și-au sistat cu desăvârșire activitatea — să fie *reînviolate*. Trebuie însă *ferite* de a fi înghițite de „bălaurii“ din capitala țării, așezați în formă de sucursale în centrele dela noi. Și aceasta o zic, nu din animozitate față de acele instituțiuni bancare ca atare, — ci pentru *tendința* lor: de a face câștig *mare* și *exagerat* cu orice *preț* și cu orice *mijloc*. Și în urma acestei tendințe, institutele vizate sunt *ușor-bărate* de a face *uzură*, cea mai mare primejdie pentru economia noastră națională.

Cu *regret* constat, că institutele din provinciile alipite românești și minoritare, care până bine de curând erau *modele* de soliditate și cinste în afaceri, s'au contagiât de lepra uzurei, și *azi* se acomodează curentului

În *era* „ligilor“, care pe o zi ce merge se sporesc ar trebui chemată la viață și o „*ligă antiuzurară*“, — nu cu statute, comitete, președinți, adunări, conferințe științifice etc., ci prin *organizarea* și *solidarizarea* publicului *creditor* și *debitor* în instituțiuni financiare care să țină cumpănă *dreaptă* între etalonul depositeilor și între dobânzile creditelor.

Este *absurd* și direct *revoltător* să privești *nepăsător* cu mâinile în sân o stare de lucruri, care subminează și nimicește cu *siguranță*, viața noastră economică. E cazul când un institut, favorizat de banca noastră de emisiune (înțeleg: „Banca Națională a României“) primește credit cu 6%, iar banii în condițiile aceste puși lui la dispoziție, îi plasează la cei ce sufăr sub povara crizei de numerar (sub diferite forme de credit) cu 18—24%, ba poate și mai multe. Aceste sunt operațiuni de *lipitori*, care *storc* în favoarea unei *coterii*, toată puterea de viață din organizmul nostru național-economic. Pentru *inaugurarea* unei

acțiuni de asanare a acestor stări economice bolnăvicioase, voui încerca emiterea ca „tip“ a unui proiect de „*prospect de fondare*“ pentru o *nouă formă* de instituțiuni financiare.

Acele vor avea drept *fel: reculegerea* celor păgubiți în urma prăbușirii hârtilor lor de valoare,—*lupta* în contra uzurei,—*mijlocirea de credit real* celor lipsiți, în condițiuni *omenești*, *organizarea* unei economisiri raționale,—*stârpirea* abuzului de împărțire de tantieme pe spinarea acționarilor,—și *reducerea* la strictul necesar a speselor de administrație. *Bineînțeles*, un *prospect* cu forme cerute de legiuirea comercială, se va emite, pentru fondarea unui *institut tip*, numai dacă voui afla prietini de vederi, care sunt gata a mă sprijini și a lucra împreună cu mine. E vorba ca inițiatorii să-și pună în sujba întreprinderii: cunoștințele, esperiențele, și munca lor, fără a să gândi la vreun avantaj personal, fără aș reținea vre-o prerogativă, și mai ales fără a pretinde retribuțiuni în „aur“ pentru prestațiunile lor.

Ear *sprijinatorii*,—cu capitalele-puse la dispoziția instituției,—își vor impune *benevol restricțiuni*, în interesul *propriu*, care sunt necesare pentru consolidarea întreprinderii și pentru *refacerea* capitalului *nimicite* în urma catastrofei *valutare*.

AVIZ IMPORTANT

Tuturor băncilor membre ale „Solidarității“, cari mai au încă și de prezent depozite de efecte în Budapesta

li se oferă ocazia de a-și le libera și a le valorifica la bursa din Budapesta pe cursul zilei prin DI Ernest Domokos, fost director al băncii „Erdélyi Bank“, adresa Cluj, Str. Berthelot No. 7, Telefon 176, oferindu-se garanție completă pentru exactitatea operațiunilor.

Băncile interesate se pot adresa direct oferentului serviciilor, referindu-se la recomandăția „Solidarității“.

BIROUL „SOLIDARITĂȚII“
CLUJ.

Informațiuni generale.

La Ministerul Muncii, au început ședințele comisiunii pentru alcătuirea anteproiectului legii pentru încurajarea construcțiilor. Noua lege va prevedea un institut de credit pentru încurajarea construcțiilor, ce va ajuta pe acei cari au locuri, sau au început să construiască și nu pot termina lucrările.

Se prevăd apoi scutiri de taxe, reduceri de transporturi, protecția industriilor anexe, etc.

„DETUNATA“

institut de credit și economii societate pe acții în Bucium

CONVOCARE

Domnii acționari ai ist. de cred. și econ. „DETUNATA“ soc. pe acții în Bucium, sunt invitați la
a XXVI-a adunare generală ordinară

ce se va ținea la 24 Noembrie 1926 la ora 10 a. m. în localul institutului

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale și constituirea (§ 22 din statute).
2. Alegerea comisiei de trei pt. constatarea acțiilor și plenipotențelor intrate în baza § 19 din statute.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere pe 1925 și darea absolutoriului.
4. Hotărârea asupra împărțirii profitului curat.
5. Fixarea jetoanelor de prezență.
6. Eventuale propuneri.
7. Exmiterea alor 2 acționari pt. verificarea procesului verbal.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și plenipotențele cel mult până la 23. Noembrie 1926 la 10 oare a. m. la cassa institutului nostru sau la „Auraria“ din Abrud.

La caz că adunarea această gen. ar fi incapabilă de hotărâri valide lipsind voturile recerute ori numărul de acționari, convocăm a 2-a adun. gen. pe 9 Decembrie 1926 la 10 a. m. conform §-ului 23 al 2 din statute. Bucium, la 31 Decembrie 1925.

DIRECȚIUNEA.

ACTIVA

BILANȚ GENERAL PE ANUL 1925

PASIVA

Cassa		128	30	Capital societar		30.000	
Cambii		33.682	—	Fond de rezervă		31.159	03
Imprumuturi hipotecare		8.534	01	Fond special de rezervă		14.538	54
Efecte	4847	95		Fond de amortizarea pierderilor		20.333	63
Amortizarea împr. de război	2997	95	1.850	Fond de pensiuine		10.011	57
Depuneri proprii			209.908	Fond de scopuri culturale și binefaceri		2.970	73
Debitori			1.808	Depozite spere fructificare		56.760	89
Mobilier			121	Creditori		46.474	38
			50	Dividendă neridicată		7.402	—
				Fond provenit din realități		26.317	79
				Profit net		10.064	10
			256.032			256.032	66
			66				

SPESE

CONTUL PROFIT ȘI PIERDERI

VENITE

Interese la depozite		3.827	95	Interese în concurent și la dep. proprii		32.138	
Salare și spese gen.		16.252	—	Dividende la acțiuni		1.004	—
Amortizarea împr. de război		2.997	95				
Profit net		10.064	10				
		33.142	—			33.142	—

Bucium, la 31 Decembrie 1925

Nicolae David m. p. dir. executiv

Gh. David m. p. contabil

Dr. Gheorge Davidu m. p. presedinte

Dr. Avram Vesa m. p.

Alexandru Macaveiu m. p.

Vasile Macaveiu m. p.

Nicolae Bogdan m. p.

Nicolae David m. p.

Ioan Popa m. p.

Am verificat aceste conturi și le-am găsit în concordanță cu registrele ținute în bună regulă.

Silviu Lazar m. p.

Nicolae Coroiu m. p.

Alexandru Bogdan m. p.

Ioan Toma m. p.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

A C T I V

1925
24 Octombrie

6899,927 388
5,614.456
8462,261.621
1075,270.823
119,602.767
518,470.843
3769,407.003
7025,991.421
—
11,861.605
21,075.455
22,402.859
154,072.083
25,028.044
82,959.180
50,246.786
345,753.596
267,315.361
28857,261.291

} Stoc metalic con- form convenției din 19 Mai 1925 pentru emis Băncii	Aur monete în Casă 126,444 366	
	„ lingouri 16,457.642	
	„ depozitat 428.139.680	
	Dis., frate, rente r. în mon. streine 774.840.000	1,345.881.688
	Bonuri de tezaur aur	5.679.833.333
	Argint și diverse monete	
	Efecte scontate	
	Impr. Centrala Băn. Pop și Centrala Coop. de Prod și Consum .	
	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor . .	
	325.782.560 Impr. pe efecte publ.	348.699.600
	272.069.100	
	„ ct. crt.	272.760.200
	192.668.283 79.380.817 din cari nu s'au ridicat lei: 48.741.399	224.018.801
	Imprumaturile Statului pentru trebuințele Tezaurului	
	„ unificarea monetară	
	Subscriitorii de acț. „ B. N. R. — Vărsămintele II. și III. neefectuate	
	Efectele capitalului social	
	„ fondului de rezervă	
	„ „ amortizări imob. mobil și mașinilor de imprim.	
	Imobile	
	Mobilier și mașini de imprimerie	
	Cheltuieli de Administrațiune	
	Conturi curente	
	„ de valori	
	„ diverse	

1926
16 Octombrie 23 Octombrie

7025,715.021 7025,715.021
19,204.579 18,916.352
8967,940.232 8979,678.437
1370,606.589 1378,199 256
143,101.738 141,301.404
613,862.629 614,129.151
3652,984.284 3652,984.284
7025,991.421 7025,991.421
156,934.500 155,837.000
49,462 585 49,462.585
20,225.345 20,225.345
22,307.075 22,307.075
197,092.987 197,180.000
34,064 541 34,542.348
95,509.253 98,032 851
69,120.479 71,811.108
784,606.906 791,759.793
170,312,537 174,811.706
30429,042.701 30452 885.137

P A S I V

12,000.000
—
90 432.963
135,979.166
20493,747.738
16,6100.642
156,593 639
502,261.539
7449,635.604
—
28857,261.291

Capital	100,000.000	100,000.000
Primă dela noua emis. B. N. R. ce urmează a se repart. cf. conv. din 19 Mai 1925	365,320.000	365,320.000
Fond de rezervă	66,060.939	66,060.939
Fondul amortizării imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie	185,077.018	186,077.018
Bilete de bancă în circulațiune	21015,114.408	21002,304.883
Profit și Pierdere	40,151.694	40,151.694
Dobânzi și beneficii diverse	160,847.899	172,007.374
Conturi curente și recepise la vedere	328 846.158	306,083.979
Conturi diverse	769,882.395	7738,490.971
* * *		
Minist. Finanțelor, fond pentru lichidarea Imprumuturilor Statului la B. N. R.	472,742.190	477,389.179
	30429,042.701	30452,885.137

12344 678.385
2118.497.327
14463,175.712

24 Oct. 1925	Efecte și alte valori de restituit	23 Oct. 1926
600.159.427	Efecte și alte valori în păstrare	1.951.757.049
7.585.500.000	Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Stat.	7.553.500.000
4.159.018.958	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	3.575.246.862
	Conturi de ordine	

13170,233.606 13080,503.911
2324,620.320 2225,602.320
15494,853.926 15306,160.231

Taxa: } Scont 6%
} Dobânda 7%